

UMCS

WYDZIAŁ NAUK O ZIEMI
I GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

LUBELSKA REGIONALNA
ORGANIZACJA TURYSTYCZNA

Potencjał turystycznych atrakcji przyrodniczych na Roztoczu

Teresa Brzezińska-Wójcik

Katedra Geografii Regionalnej i Turyzmu

Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS

20-718 Lublin, aleja Kraśnicka 2d

Wiedza i umiejętności podstawą budowania marki Roztocze – 18.05.2022 r.

Plan wystąpienia

1. Atrakcje turystyczne zbudowane i wykreowane w nawiązaniu do zasobów przyrody ożywionej

1.1. związane z walorami fitosfery

1.2. związane z walorami zoosfery

2. Przykłady atrakcji turystycznych zbudowanych i wykreowanych w nawiązaniu do zasobów przyrody nieożywionej

2.1. związane z walorami geologicznymi i kulturowymi

2.2. związane z walorami wód

2.3. związane z walorami atmosfery

3. Turystyczne atrakcje kompleksowe związane z walorami przyrody

4. Możliwości budowania atrakcji turystycznych w nawiązaniu do walorów przyrody

5. Walory przyrody wykorzystywane w zbyt małym stopniu w atrakcjach turystycznych na Roztoczu

1. Atrakcje turystyczne zbudowane i wykreowane w nawiązaniu do zasobów przyrody ożywionej

1.1. Atrakcje turystyczne związane z walorami fitosfery

Produkty wpisane na listę produktów regionalnych, m.in.:

- zupa cebulowa z Goraja,
- gryczok godziszowski,
- gryczak janowski,
- pieróg gryczany
- miód gryczany Godziszowski,
- miód fasolowy,
- miód rzepakowy z Roztocza,
- olej święteczny roztoczański,
- janowska nalewka miodowa,
- jarzębiak ze Zwierzyńca

Polskie wino

ROZMIESZCZENIE WINNIC W POLSCE

<http://www.polana.info.pl/galerie/winnica/14.jpg>

Winnice na Roztoczu:

- Dworu Sanna,
- Winnica Ostrowskich,
- Pasja Roztocza,
- Winnice Czarnowoda,
- Marysieńka

● ważniejsze polskie winnice

1.2. Atrakcje turystyczne związane z walorami zoosfery

Hodowle zachowawcze koników:

- polskiego we Floriance
- biłgorajskiego w Szklarni w Lasach Janowskich

Ścieżki przyrodnicze:

- ścieżka edukacyjna „Na Bukową Górę”

Ośrodki edukacyjne i promocyjne, muzea przyrodnicze:

- Ośrodek Edukacyjno-Muzealny Roztoczańskiego Parku Narodowego w Zwierzyńcu
- Leśny Kompleks Promocyjny „Lasy Janowskie”
- Ośrodek Edukacji Ekologicznej w Janowie Lubelskim
- Zoom Natury w Janowie Lubelskim

http://zoomnatury.pl/files/photo/img_0644%20%28medium%29.jpg

Zdjęcie: Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego. Autor: Wojciech Kornet

1.2. Atrakcje turystyczne związane z walorami fito- i zoosfery

apiterapia

<https://ulikroztocze.pl/>

**Gospodarstwo Pasieczne
„Pszczółka” M.J. Budzyńscy**

<http://lgdziemiazamojska.pl/wp/wp-content/uploads/2021/11/Przewodnik-Produkty-lokalne-atutem-Zamojszczyzny-i-Roztocza.pdf>

2. Przykłady atrakcji turystycznych zbudowanych i wykreowanych w nawiązaniu do zasobów przyrody nieożywionej

2.1. Atrakcje turystyczne związane z walorami geologicznymi i kulturowymi

Szlak geoturystyczny Roztocza Środkowego

Jedna z plansz na Szlaku...

Pawilon geoturystyczny w Józefowie

Wapienna wieża widokowa w Józefowie

2.1. Atrakcje turystyczne związane z walorami geologicznymi i kulturowymi

Ścieżka Edukacyjna DINOZAURY – Krasnobród w Dolinie św. Rocha

KRASNOBRODZKIE MUZEUM PARAFIALNE: Paleontologia - skamieniałości roślin i zwierząt Flora i fauna Roztocza

2.1. Atrakcje turystyczne związane z walorami geologicznymi i kulturowymi

Muzeum Skamieniałych Drzew w Siedliskach

ścieżka edukacyjna
„Szlakiem
Skamieniałych
Drzew”
w Siedliskach

2.1. Atrakcje turystyczne związane z walorami geologicznymi i kulturowymi

Produkty związane z rzemiosłem

Garncarstwo w Łążku Ordynackim - Ogólnopolskie Spotkania Garncarskie

Wydarzenia – festiwale, m.in.:

- Kaszy „Gryczaki” w Janowie Lubelskim,
- Święto Włókna w Chrzanowie,
- Biesiada Malinowa w Godziszowie,
- Piknik Malinowy w Zagrodach,
- Ogólnopolski Festiwal Kultury Ekologicznej w Józefowie,
- Międzynarodowe Plenery Malarskie „Barwy Roztocza” w Tomaszowie Lubelskim,
- Złota jesień na Roztoczu z Radiem Lublin

Wójt Gminy Chrzanów
serdecznie zaprasza na

Święto WŁÓKNA

15 LIPCA 2018 r.
CHRZANÓW

16.00 | Występy dzieci i młodzieży:
| Pokaz tańca nowoczesnego grup dziecięcych
- "Green Team" z Chrzanowa
- "Yellow Team" z Chrzanowa
- "Joi Flow" z Łady
| Występ wokalny Martynki Zwolak
| Pokaz taneczny Klubu Tańca Towarzystwskiego
JUMP Janów Lubelski

18.30 | Koncert zespołu PRYZMAT

20.00 | Gwiazda Wieczoru **DEFIS**

21.00 | Koncert zespołu **MEFIS**

22.00 | Koncert zespołu **FASTER**

23.00 | Dyskoteka pod Gwiazdami

2.2. Atrakcje turystyczne związane z walorami wód

Wody powierzchniowe – kąpieliska

Nazwa kąpieliska	akwen	gmina	powiat
kąpieliska na rzekach			
Moczydło	Zbiornik Nielisz na Wieprzu	Nielisz	zamojski
Zalew w Krasnobrodzie	Wieprz	Krasnobród	
Stawy „Echo”	Rzeka Świerszcz	Zwierzyniec	
Kąpielisko przy moło w Majdanie Sopockim Drugim	Rzeka Sopot	Susiec	tomaszowski

<https://kurierlubelski.pl/lubelskie-czyste-jeziora-i-zalewy-czekaja-na-urlopowiczow/ar/10348901>

Szlaki kajakowe na rzekach:

- Wieprz,
- Sołokija,
- Tanew,
- Łada, Por, Gorajec.

Imprezy:

cykliczna Ogólnopolski Spływ kajakowy
„Rzeki Roztocza” (Wieprz i Sołokija)

Oferta spływów kajakowych:

Kajaki nad Wieprzem – *Zwierzyniec*

Spływy kajakowe „ESKULAPA” – *Zwierzyniec*

Kajaki Natura Spływy Kajakowe – *Obroc*

KajakiSusiec.pl – *Susiec*

Bagienne Bractwo Obserwatorów Terenowych – *Janów Lubelski*

2.2. Atrakcje turystyczne związane z walorami wód

Z cechami wód powierzchniowych związane są nazwy:

1. obiektów noclegowych:

- „Nad Stawem”,
- „Nad Potokiem”,
- „... nad Wieprzem”,
- „... nad Tanwią”.

2. obiektów gastronomicznych:

- „Nad Szumem” na Roztoczu.

Z cechami wód podziemnych związane są:

1. wody mineralne:

- Rodowita z Roztocza ze źróź naturalnej wody mineralnej w Grabniku k/Krasnobrodu,

2. uzdrowiska w:

- Horyńcu-Zdroju,
- Krasnobrodzie (im. J. Korczaka)

3. Soki Ekologiczne Adamów.

3. Turystyczne atrakcje kompleksowe związane z walorami przyrody

3. Turystyczne atrakcje kompleksowe związane z walorami przyrody

Szlaki:

- *Śladami Ordynacji Zamojskiej,*
- *Puszczy Solskiej,*
- *Wyprawa do leśnego skarbcza,*
- *Krawędziowy,*
- *Walk Partyzanckich,*
- *Szlak Geoturystyczny Roztocza Środkowego*
- *Green Velo,*
- *Jastrzębia Zdebrz*
- *Centralny Szlak Rowerowy Roztocza,*
- *Trasa rowerowa Ziemi Józefowskiej,*
- *Trasa rowerowa do Florianki*
- *szlak rowerowy Nad Brusienką*

Ścieżki poznawcze:

- *Ścieżka nad Szumem,*
- *Ścieżka Dendrologiczna we Floriance,*
- *Ścieżka aleją im. Aleksandry Wachniewskiej,*
- *ścieżka edukacyjna Ptaki zbiornika Tarnawatka – Ekościeżka*
- *Ścieżka dydaktyczna na Bukową Górę;*
- *Ścieżka do Stawów Echo,*
- *Ścieżka poznawcza na Białą Górę,*

Ścieżki przyrodniczo-dydaktyczne:

- *„Nad Tanwią”*
- *„Czartowe Pole”*
- *Kobyle Jezioro*

3. Turystyczne atrakcje kompleksowe związane z walorami przyrody

Ścieżki inne:

- *Ścieżka po źródłach Tanwi*
- *Ścieżka przyrodniczo-historyczno-dydaktyczna „Wokół Krasnobrodu”*
- *Ścieżka przyrodniczo-historyczna Szczebrzeszyn–Kawęczyniek*
- *Ścieżka historyczno-przyrodnicza do Wzgórza Polak*
- *Ścieżka kulturowo-przyrodnicza Szlakiem Skamieniałych Drzew*
- *ścieżka spacerowa Krasnobrodzkie Wąwozy*
- *Ścieżka przyrodnicza w rezerwacie „Szklarnia”*
- *ścieżka Horyniec–Nowiny Horynieckie*

Ośrodki jeździeckie -
walory wód i
zbiorowisk leśnych

3. Turystyczne atrakcje kompleksowe związane z walorami przyrody

W przestrzeni regionu funkcjonuje
147 obiektów noclegowych,
m.in.:
10 hoteli,
10 pensjonatów,
20 ośrodków wczasowych
i szkoleniowo-wypoczynkowych,
16 zespołów domków
turystycznych,
22 kwatery agroturystyczne,
47 pokoi gościnnych/kwater
prywatnych.

do cech przyrody nawiązują:

a) **nazwy** 30 z 81 obiektów, w tym m.in. do:

- **zbiorowisk leśnych** – sosnowych, jodłowych, dąbrów – ...„Sosnowe Zacisze”, ...Dąbrowa, ...Leśny Raj, ...Leśne Duchy, Leśny Zakątek;
- **polanek śródleśnych** – ...Przedpole, „Polanka” ...;
- **pojedynczych drzew/ kwiatów**– ...Pod Lipą, ...Lipowe Wzgórze, Pod Lipami; ...Sosnowa; ...Pod Różą, ...u Róży;
- **zwierząt** – ...Pszczółka, ...PSZCZELINIEC, ...Jeżyk);
- **rzek** – ...Sanna, ...Sopot, ...nad Tanwią);
- **form rzeźby terenu** – stok, wzgórze – Zielone Wzgórze, ...Stok, ...Lipowe Wzgórze);
- **różnych cech przyrody** – ...Natura, ...Barwy Roztocza, ...Zacisze, Siedlisko, ...Ostoja;

b) **otoczenie** 72 z 81 obiektów, w tym sąsiedztwo:

- **lasów** – sosnowych; mieszanych; jodłowo-bukowych;
- **rzek; zalewów, jezior i stawów;**

c) **wygląd zewnętrzny** 41 z 81 obiektów, w tym:

- **drewno;**
- **wapień józefowski;**

d) **wystrój wnętrz** 77 obiektów z 81 obiektów, w tym:

- **drewno** – w bardzo wielu obiektach – np. meble, podłogi;
- **obrazy** nawiązujące do natury, np. kwiatów, lasu, rzeki, drzew;

e) **kuchnia** – wina, sery, ryby, (np. pstrągi);

f) **oferta dodatkowa** w 53 obiektach – miejsca na ognisko, spływy kajakowe.

4. Możliwości budowania atrakcji turystycznych w nawiązaniu do walorów przyrody

4. Możliwości budowania atrakcji turystycznych w nawiązaniu do zasobów przyrody nieożywionej

Kamieniołomy na Roztoczu

**Potencjał znacznie
przewyższa ofertę
produktową**

	Kamieniołomy		Prawnie chronione jako			
	skał późnokredowych (kampan i mastrycht)	skał mioceńskich	rezerваты przyrody	pomniki przyrody	użytki ekologiczne	Stanowiska dokumentacyjne
Razem	4k+8m = 12	37	1		1	1

Należy doprowadzić do utworzenia **geopark na podstawie przygotowanego projektu**

- „Kamienny las na Roztoczu”**

4. Możliwości budowania atrakcji turystycznych w nawiązaniu do zasobów przyrody nieożywionej

Zestawienie zasobów geoturystycznych związanych z działalnością człowieka w mieście i gminie Józefów

obiekty związane z zabudową mieszkalną			
elewacje	10		
ogrodzenia	10		
studnie	1		
	razem	21	
obiekty tzw. małej architektury świeckiej			
witacze	1		
pomniki	3		
zegar słoneczny	1		
pręgierz	1		
kwietniki	6		
rzeźby	26		
	razem	38	
obiekty tzw. małej architektury sakralnej			
macewy na kirkucie w Józefowie	260		
nagrobki przy kościele w Józefowie	4		
krzyże przydrożne	2		
kapliczki	7		
symboliczne groby powstańców	1		
	razem	274	
obiekty zagospodarowania turystycznego			
wiaty, altany	4		
ławki i stoliki	13		
przystanki	2		
wieże widokowe	1		
	razem	20	
pozostałe obiekty			
Pawilon Geoturystyczny	1		
pozostałość po papierni w Hamerni	1		
lapidarium w Józefowie	2		
	razem	4	
	RAZEM	357	

Potencjał znacznie przewyższa ofertę produktową

Należy przemyśleć utworzenie miasteczka tematycznego:

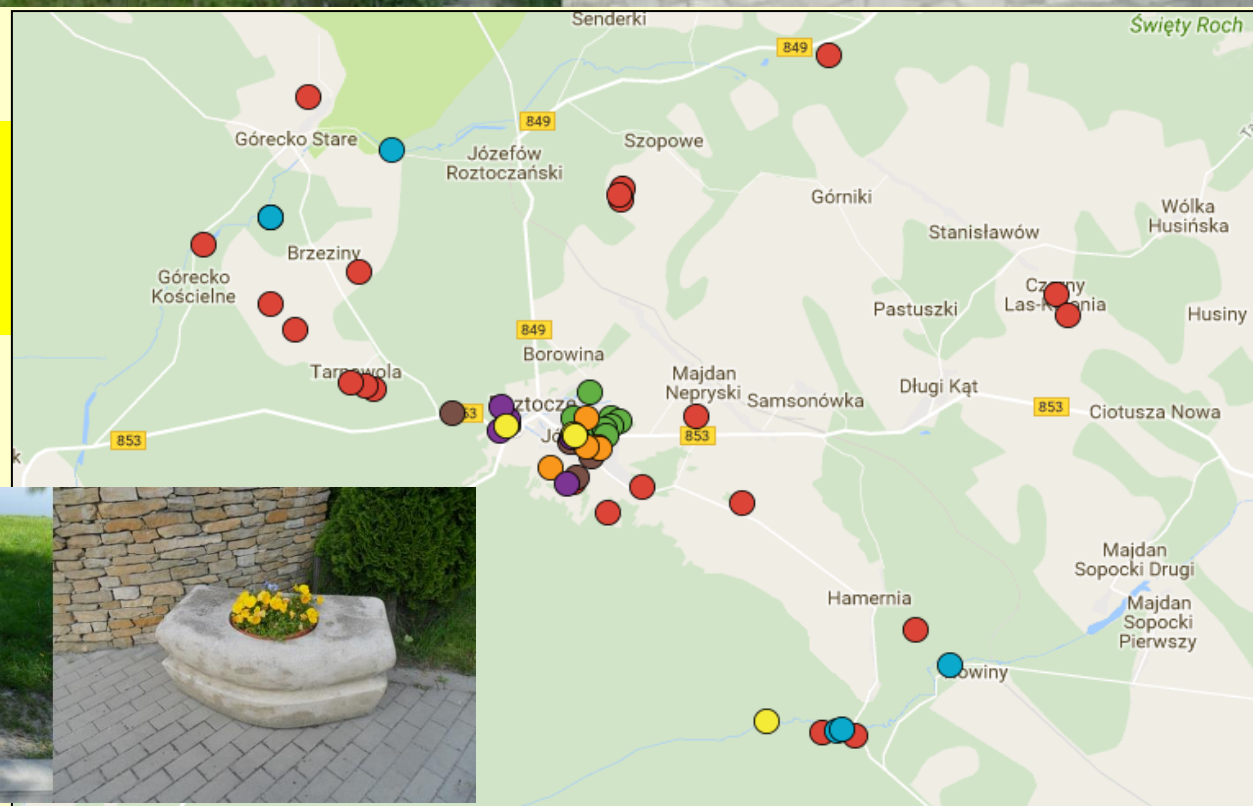
- „Kamienny Józefów na Roztoczu”

4. Możliwości budowania atrakcji turystycznych w nawiązaniu do zasobów przyrody nieożywionej

Miasteczko tematyczne:

- „Kamienny Józefów na Roztoczu”

Skala 1:750000

Legenda

- Obiekty związane z budową geologiczną
- Obiekty związane z cechami rzeźby
- Obiekty związane z zabudową mieszkalną
- Obiekty tzw. małej architektury świeckiej
- Obiekty tzw. małej architektury sakralnej
- Obiekty zagospodarowania turystycznego
- Pozostałe obiekty

4. Możliwości budowania atrakcji turystycznych w nawiązaniu do zasobów przyrody nieożywionej

Przykład dobrych praktyk

Réserve Géologique de Haute-Provence, Francja

1. Podstawą geoprodktu są amonity

Potencjał znacznie
przewyższa ofertę
produktową

Amonitowe: chleb, ciastka w Barrême (Jean-Simon PAGÈS)

4. Możliwości budowania atrakcji turystycznych w nawiązaniu do zasobów przyrody nieożywionej

Co można zrobić na Roztoczu?

Potencjał znacznie
przewyższa ofertę
produktową

Mioceński wapień
organodetrytyczny
ze skamieniałościami
przegrzebków
(chlamys)

roztoczańskie magdalenki – przegrzebki

5. Zasoby przyrody wykorzystywane w zbyt małym stopniu w atrakcjach/ produktach turystycznych na Roztoczu

5. Zasoby przyrody wykorzystywane w zbyt małym stopniu w atrakcjach turystycznych na Roztoczu

Potencjał gwiazdowego nieba – astroturystyka

Potencjał wód siarczkowych podziemnych – spa i wellness

Potencjał słonecznego nieba – helioterapia

Zasoby środowisk roślinnych – fitoterapia

Zasoby zoosfery – birdwatching

Podsumowanie

Aktualnie za przekaz wizerunkowy regionu nawiązujący do jego walorów przyrodniczych można uznać:

1. szlaki i ścieżki poznawcze;
2. punkty widokowe – widokowe walory krajobrazu
3. kąpieliska i szlaki kajakowe;
4. trasy narciarstwa zjazdowego;
5. **drewno** wykorzystywane jako budulec oraz jako elementy wystroju:
 - koresponduje to z faktem, że teren Roztocza jest w 20–60% pokryty zbiorowiskami leśnymi, więc większość obiektów noclegowych znajduje się blisko lasów lub w niedalekiej odległości od nich;
6. **wapień józefowski** stosowany w różnych elementach wystroju obiektów noclegowych, wydobywany w kamieniołomach w Józefowie dawniej i współcześnie.

Dziękuję za uwagę

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

Wiedza i umiejętności podstawą budowania marki Roztocze – 18.05.2022 r.